

Handlingsplan for **universell utforming og inkluderende læringsmiljø** 2025–2028

Handlingsplanen er hovedsakelig rettet mot studenter ved UiA. Den skal bidra til å nå målet om et samskapende, åpent og inkluderende universitet som tilrettelegger for mangfoldet.

Innledning

Dette er Universitetet i Agders handlingsplan for universell utforming og inkluderende læringsmiljø for perioden 2025-2028. Handlingsplanen er den femte i rekken ved UiA, og skal være et verktøy i et arbeidet med universell utforming og videreutvikling av det digitale, fysiske, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale læringsmiljøet.

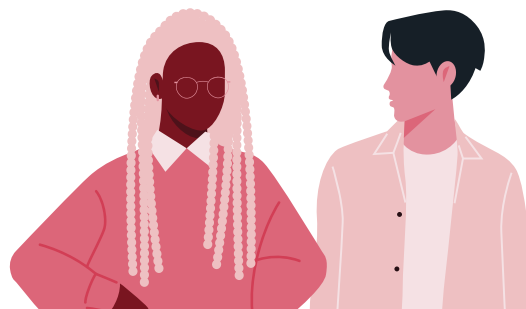
Målene for universell utforming er sentrale i satsingen på å gjøre utdanning ved UiA mer tilgjengelig og redusere behovet for spesialløsninger. Individuell tilrettelegging skal gis når behovet tilsier det, og faglige krav er de samme for alle studenter.

UiA er studentenes universitet med mål om likeverdige utdanningsmuligheter hvor alle skal kunne finne sin naturlige plass og ha reell mulighet til å delta faglig og sosialt uavhengig av funksjonsevne. Et inkluderende læringsmiljø spenner over alle forhold som påvirker studentenes forutsetning for læring og er avgjørende for studenters gjennomføringsevne, tilhørighet, helse, trygghet, trivsel og læringsutbytte, som gjenspeiles i UiAs profil, strategi og kjerneverdier.

Krav om handlingsplan for universell utforming ved norske universiteter og høyskoler er nevnt flere ganger i forarbeidene til Universitets- og høyskoleloven gjeldende kapittel 10. Kapitlet omtaler også plikt til individuell tilrettelegging og et forsvarlig læringsmiljø som ivaretar studentenes helse, sikkerhet og velferd. Kapittel 3 i Likestillings- og diskrimineringsloven viser til aktivitets- og redegjøringsplikt for universell utforming av IKT og virksomhetenes alminnelige funksjoner.

UiA bør prioritere videreutvikling av digital og fysisk universell utforming, men i et helhetlig, inkluderende læringsmiljø skal det også være tydelige mål for organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold.

Universell utforming av digitalt læringsmiljø

Læringsmiljøaspekt

Digitalt læringsmiljø er grenseoppgangen mellom læringsprosesser, pedagogikk og teknologi.

Et universell utformet og inkluderende digitalt læringsmiljø innebærer blant annet at IKT-løsninger og apper skal kunne benyttes av alle studenter.

Hovedmål

UiAs digitale løsninger skal være utformet slik at alle kan delta i undervisning og studentliv på like vilkår.

Delmål

UiA skal følge nasjonale bestemmelser (WCAG-krav) for universell utforming for nettsteder, læringsplattform, prosjektsider, digital eksamen,

digitale læremidler, samhandlingssystemer, dokumenter, videoer, presentasjoner og apper.

Ansvar: Kommunikasjonsavdelingen, fakulteter og Avdeling for lærerutdanning, IT-avdelingen og Utdanningsavdelingen.

Undervisere skal ha tilgang til relevante støtte-tjenester i digital universell utforming, i bruk av digitalt utstyr i undervisningslokaler og KI-verktøy som fremmer universell utforming og inkludering.

Ansvar: Utdanningsavdelingen og IT-avdelingen.

Studenter med ulike behov for tilrettelegging bør støttes i bevisst bruk av KI som et effektivt verktøy i studiene og i bruk av relevante digitale læremidler.

Ansvar: Utdanningsavdelingen, fakulteter og Avdeling for lærerutdanning.

Universell utforming av fysisk læringsmiljø

Læringsmiljøaspekt

Fysisk læringsmiljø refererer til de fysiske omgivelsene der læring foregår, og hvordan de er utformet og vedlikeholdt.

Et universelt utformet og inkluderende fysisk læringsmiljø innebærer at bygg og læringsarealer gir alle studenter mulighet til å delta uavhengig av funksjonsnivå.

Hovedmål

Alle må kunne bevege seg barrierefritt, sikkert og effektivt på UiAs campuser. Bygg, læringsarealer, undervisningsrom og andre områder rettet mot studenter, ansatte og allmennheten skal være universelt utformet.

Delmål

Merking av trapper og dører skal merkes korrekt taktilt og visuelt i henhold til forskrift, og objekter

som kan skape kollisjoner skal markeres tydelig. Automatiske døråpnere skal sjekkes jevnlig og plasseres i riktig høyde.

Ansvar: Økonomi- og campusavdelingen og Utdanningsavdelingen.

Mikrofoner og tilhørende lydanlegg skal finnes og benyttes i undervisningsrom med mer enn 20 plasser. Bærbare stemmeforsterkende anlegg bør stilles til disposisjon i mindre undervisnings-, gruppe- og møterom.

Ansvar: IT-avdelingen, Økonomi- og campusavdelingen og Utdanningsavdelingen.

Det bør utarbeides en helhetlig plan for intuitive orienterings- og retningsskilt for begge campuser, som sees i sammenheng med den digitale navigasjonsløsningen.

Ansvar: Økonomi- og campusavdelingen og Utdanningsavdelingen.

Universell utforming av organisatorisk læringsmiljø

Læringsmiljøaspekt

Organisatorisk læringsmiljø handler om organisering og strukturering av studier, systemer for tilbakemelding, medvirkning og informasjon.

Et universelt utformet og inkluderende organisatorisk læringsmiljø sikrer at alle har tilgang til all informasjon og ressurser.

Hovedmål

Universell utforming ved UiA i et helhetlig inkluderende læringsmiljø skal inngå i universitetets kvalitetssystem for utdanning.

Delmål

Det skal samarbeides om å skape en kultur for at universell utforming og inkluderende læringsmiljø betyr kvalitet og ikke byrde.

Ansvar: Utdanningsavdelingen, fakulteter og Avdeling for lærerutdanning.

Mulighet for tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen skal være tydelig kommunisert og lett synlig i UiAs kommunikasjonskanaler. Bestillingsløsninger for tjenester og samtaler må møte krav om universell utforming.

Ansvar: Kommunikasjonsavdelingen, Utdanningsavdelingen, IT-avdelingen.

Det bør etableres et samarbeidsforum for universell utforming og inkluderende læringsmiljø som sikrer strukturert utvikling og felles forståelse av mål og krav. Relevante eksterne aktører kobles på ved behov.

Ansvar: Utdanningsavdelingen, fakulteter og Avdeling for lærerutdanning.

Universell utforming av pedagogisk læringsmiljø

Læringsmiljøaspekt

Pedagogisk læringsmiljø er form, innhold og rammer for den pedagogiske aktiviteten som påvirker studentenes læring. Et universelt utformet og inkluderende pedagogisk læringsmiljø innebærer inkluderende undervisning som reduserer behov for individuell tilrettelegging.

Hovedmål

All pedagogisk aktivitet ved UiA skal være tilgjengelig for alle studenter. Inkluderende undervisning kan redusere behovet for individuell tilrettelegging og øke studentenes motivasjon, prestasjoner og læringsutbytte.

Delmål

Kunnskap om inkluderende og universelt utformet undervisning skal styrkes gjennom aktivt samarbeid på tvers mellom vitenskapelig og administrativt ansatte og studenter.

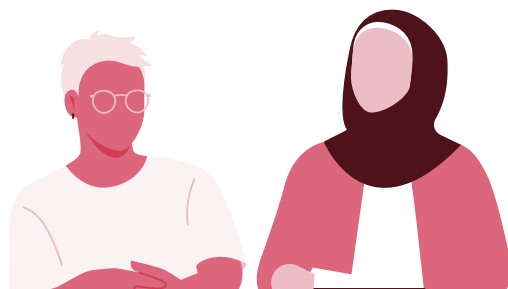
Ansvar: Fakulteter, Avdeling for lærerutdanning og Utdanningsavdelingen.

All pedagogisk aktivitet bør være tilgjengelig for alle studenter. Det bør tilbys større variasjon i undervisningsformer, læringsaktiviteter, læremidler og vurderingsmetoder for å ivareta ulike behov og styrker hos studentene.

Ansvar: Fakulteter, Avdeling for lærerutdanning og Utdanningsavdelingen.

Studentmobilitet er en viktig del av utdanningen og skal tilbys alle studenter uavhengig av funksjonsevne. Studenter som melder om tilretteleggingsbehov skal gjøres oppmerksomme på mulig tilrettelegging, støtteordninger og inkluderende utvekslingsmodeller.

Ansvar: Fakulteter, Avdeling for lærerutdanning og Utdanningsavdelingen.

Universell utforming av psykososialt læringsmiljø

Læringsmiljøaspekt

Psykososialt læringsmiljø forstås som mellom-menneskelige forhold og hvordan studentene opplever det å være student.

Et universelt utformet og inkluderende psykososialt læringsmiljø tar hensyn til mangfoldet av studenter og er faglig og sosialt inkluderende.

Hovedmål

Psykososialt læringsmiljø ved UiA skal ta hensyn til studentenes helse, sikkerhet og velferd.

Delmål

UiA skal videreutvikle universelt utformede møteplasser for samhandling og sosiale muligheter for alle, for å ivareta et godt psykososialt læringsmiljø.

Ansvar: Økonomi- og campusavdelingen, fakulteter, Avdeling for lærerutdanning og Utdanningsavdelingen.

UiA skal samarbeide aktivt med SiA Velferd, SiA Helse og Studentpresten om inkludering av alle studenter når det gjelder studentvelferd, helse og trivsel. Læringsmiljøutvalget skal synliggjøres bedre som rådgiver og premissleverandør for godt læringsmiljø.

Ansvar: Utdanningsavdelingen.

UiA skal følge opp resultatene fra relevante studentundersøkelser, motvirke eventuelle negative trender og forsterke positive trender ved å foreslå iverksetting av tiltak.

Ansvar: Utdanningsavdelingen, fakulteter og Avdeling for lærerutdanning.

Kontakt

Margret Kristin Dyrholm
margret.k.dyrholm@uia.no
+47 38 14 23 23

